

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ യുദ്ധകാണ്ഡേ

॥ ഷഡ്വിംശത്യധികശതതമഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ഷഡ്വിംശത്യധികശതതമഃ സർഗഃ ॥

ഹനുമതാ ഭരതം പ്രതി
ശ്രീരാമലക്ഷ്മണസീതാകർതൃകവനവാസസംബന്ധിനാം
സമേഷാം വൃത്താനാം ശ്രാവണം

ബഹുനി നാമ വർഷാണി
ഗതസ്യ സുമഹദ്വനം |
ശൃണോമ്യഹം പ്രീതികരം
മമ നാമസ്യ കീർത്തനം || 6.126.1 ||

കൽയാണീ ബത ഗാഥേയം
ലൗകികീ പ്രതിഭാതി മാം |
ഏതി ജീവന്തമാനന്ദോ
നരം വർഷശതാദപി || 6.126.2 ||

രാഘവസ്യ ഹരീണാം ച
കഥമാസീത് സമാഗമഃ |
കസ്മിൻ ദേശേ കിമാശ്രിത്യ
തത്ത്വമാഖ്യാഹി പൃച്ഛതഃ || 6.126.3 ||

സ പൃഷ്ടോ രാജപുത്രേണ
ബൃന്യാം സമുപവേശിതഃ |

ആചചക്ഷേ തതഃ സർവം

രാമസ്യ ചരിതം വനേ || 6.126.4 ||

യഥാ പ്രവ്രാജിതോ രാമോ

മാതൂർദത്തൗ വരൗ തവ |

യഥാ ച പുത്രശോഭനേ

രാജാ ദശരഥോ മൃതഃ || 6.126.5 ||

യഥാ ദുതൈസ്ത്വമാനീത -

സ്തൂർണം രാജഗൃഹാത് പ്രഭോ |

ത്വയായോധ്യാം പ്രവിഷ്ടേന

യഥാ രാജ്യം ന ചേപ്സിതം || 6.126.6 ||

ചിത്രകൂടഗിരിം ഗത്വാ

രാജ്യേനാമിത്രകർശനഃ |

നിമന്ത്രിതസ്ത്വയാ ഭ്രാതാ

ധർമ്മമാചരതാ സതാം || 6.126.7 ||

സ്ഥിതേന രാജേണാ വചനേ

യഥാ രാജ്യം വിസർജിതം |

ആർയസ്യ പാദുകേ ഗൃഹ്യ

യഥാസി പുനരാഗതഃ || 6.126.8 ||

സർവമേതൻമഹാബാഹോ

യഥാവദ് വിദിതം തവ |

ത്വയി പ്രതിപ്രയാതേ തു

യദ് വൃത്തം തന്നിബോധ മേ || 6.126.9 ||

അപയാതേ ത്വയി തദാ

സമുദ്ഭ്രാന്തമൃഗദ്വിജം |

പരിദൃഗ്നമിവാത്യർഥം

തദ് വനം സമപദ്യത || 6.126.10 ||

തദ്ധസ്തിമുദ്രിതം ഘോരം

സിംഹവ്യാഘ്രമുഗാകുലം |

പ്രവിവേശാഥ വിജനം

സ മഹദ് ദണ്ഡകാവനം || 6.126.11 ||

തേഷാം പുരസ്താദ് ബലവാൻ

ഗച്ഛതാം ഗഹനേ വനേ |

വിനദൻ സുമഹാനാദം

വിരാധഃ പ്രത്യദ്യശ്യത || 6.126.12 ||

തമുത്ക്ഷിപ്യ മഹാനാദ -

മൂർധ്വബാഹുമധോമുഖം |

നിഖാതേ പ്രക്ഷിപന്തി സ്ഥ

നദന്തമിവ കുഞ്ജരം || 6.126.13 ||

തത് കൃത്വാ ദുഷ്കരം കർമ

ഭ്രാതരൗ രാമലക്ഷ്മണൗ |

സായാഹ്നേ ശരഭംഗസ്യ

രമ്യമാശ്രമമീയതുഃ || 6.126.14 ||

ശരഭംഗേ ദിവം പ്രാപ്തേ

രാമഃ സത്യപരാക്രമഃ |

അഭിവാദ്യ മുനീൻ സർവാ -

ഞ്ജനസ്ഥാനമുപാഗമത് || 6.126.15 ||

പശ്യാച്ഛൂർപണഖാ നാമ

രാമപാർശ്വമുപാഗതാ |

തതോ രാമേണ സന്ദിഷ്ടോ

ലക്ഷ്മണം സഹസോത്ഥിതഃ || 6.126.16 ||

പ്രഗൃഹ്യ വധ്ഗം ചിച്ഛേദ

കർണനാസം മഹാബലഃ |

ചതുർദശ സഹസ്രാണി

രക്ഷസാം ഭീമകർമണാം || 6.126.17 ||

ഹതാനി വസതാ തത്ര

രാഘവേണ മഹാത്മനാ |

ഏകേന സഹ സംഗമ്യ

രാമേണ രണമൂർധനി || 6.126.18 ||

അഹഗ്നുതുർമദാഗേന

നിഃശേഷാ രാക്ഷസാഃ കൃതാഃ |

മഹാബലാ മഹാവീരയാ -

സ്തപസോ വിഹ്നകാരിണഃ || 6.126.19 ||

നിഹതാ രാഘവേണാജൗ

ദണ്ഡകാരൺയവാസിനഃ |

രാക്ഷസാശ്ച വിനിഷ്പിഷ്ടാഃ

ഖരശ്ച നിഹതോ രണേ || 6.126.20 ||

ദുഷണം ചാഗ്രതോ ഹത്യാ

ത്രിശിരാസ്തദനന്തരം |

തതസ്തേനാർദിതാ ബാലാ

രാവണം സമുപാഗതാ || 6.126.21 ||

രാവണാനുചരോ ഘോരോ

മാരീചോ നാമ രാക്ഷസഃ |

ലോഭയാമാസ വൈദേഹീം

ഭൂത്വാ രത്നമയോ മൃഗഃ || 6.126.22 ||

സാ രാമമബ്രവീദ് ദൃഷ്ട്വാ

വൈദേഹീ ഗൃഹ്യതാമിതി |

അയം മനോഹരഃ കാനത

ആശ്രമോ നോ ഭവിഷ്യതി || 6.126.23 ||

തതോ രാമോ ധനുഷ്പാണി -

ർമൃഗം തമനുധാവതി |

സ തം ജഘാന ധാവന്തം

ശരേണാനതപർവണാ || 6.126.24 ||

അഥ സൗമ്യ ദശഗ്രീവോ

മൃഗം യാതി തു രഘവേ |

ലക്ഷ്മണേ ചാപി നിഷ്ക്രാന്തേ

പ്രവിവേശാശ്രമം തദാ || 6.126.25 ||

ജഗ്രാഹ തരസാ സീതാം

ഗ്രഹഃ ഖേ രോഹിണീമിവ |

ത്രാതുകാമം തതോ യുദ്ധേ

ഹത്വാ ഗൃധ്രം ജടായുഷം || 6.126.26 ||

പ്രഗൃഹ്യ സഹസാ സീതാം

ജഗാമാശു സ രാക്ഷസഃ |

തതസ്ത്വദ്ഭൂതസങ്കാശാഃ

സ്ഥിതാഃ പർവതമൂർധനി || 6.126.27 ||

സീതാം ഗൃഹീത്വാ ഗച്ഛന്തം

വാനരാഃ പർവതോപമാഃ |

ദദ്യശൂർവിസ്ഥിതാകാരാ

രാവണം രാക്ഷസാധിപം || 6.126.28 ||

തതഃ ശീഘ്രതരം ഗത്വാ

തദ് വിമാനം മനോജവം |

ആരുഹ്യ സഹ വൈദേഹ്യാ

പുഷ്പകം സ മഹാബലഃ || 6.126.29 ||

പ്രവിവേശ തദാ ലങ്കാം

രാവണോ രാക്ഷസേശ്വരഃ |

താം സുവർണപരിഷ്കാരേ

ശുഭേ മഹതി വേശ്മനി || 6.126.30 ||

പ്രവേശ്യ മൈഥിലീം വാക്യൈഃ

സാന്ത്വയാമാസ രാവണം |

തൃണവദ് ഭാഷിതം തസ്യ

തം ച നൈര്യുതപുംഗവം || 6.126.31 ||

അചിന്തയന്തീ വൈദേഹീ

ഹൃശോകവനികാം ഗതാ |

ന്യവർത്തത തദാ രാമോ

മൃഗം ഹത്വാ തദാ വനേ || 6.126.32 ||

നിവർത്തമാനഃ കാകുത്സ്ഥോ

ദൃഷ്ട്വാ ഗൃധ്രം സ വിവൃഥേ |

ഗൃധ്രം ഹതം തദാ ദൃഷ്ട്വാ

രാമഃ പ്രിയതരം പിതൃഃ || 6.126.33 ||

മാർഗമാണസ്തു വൈദേഹീം

രാഘവഃ സഹലക്ഷ്മണഃ |

ഗോദാവരീമനുചരൻ

വനോദ്ദേശാംശ്ച പുഷ്പിതാൻ || 6.126.34 ||

ആസേദതുർമഹാരണ്യേ

കബന്ധം നാമ രാക്ഷസം |

തതഃ കബന്ധവചനാദ്

രാമഃ സത്യപരാക്രമഃ || 6.126.35 ||

ഋഷ്യമൂകഗിരിം ഗത്വാ

സുഗ്രീവേണ സമാഗതഃ |

തയോഃ സമാഗമഃ പൂർവം

പ്രീത്യാ ഹാർദോ വ്യജായത || 6.126.36 ||

ഭ്രാത്രോ നിരസ്തഃ ക്രുദ്ധേന

സുഗ്രീവോ വാലിനാ പുരാ |

ഇതരേതരസംവാദാത്

പ്രഗാഢഃ പ്രണയസ്തയോഃ || 6.126.37 ||

രാമഃ സ്വബാഹുവീര്യേണ

സ്വരാജ്യം പ്രത്യുപാദയത് |

വാലിനം സമരേ ഹത്വാ

മഹാകായം മഹാബലം || 6.126.38 ||

സുഗ്രീവഃ സ്ഥാപിതോ രാജ്യേ

സഹിതഃ സർവവാനരൈഃ |

രാമായ പ്രതിജാനീതേ

രാജപുത്ര്യാസ്തു മാർഗണം || 6.126.39 ||

ആദിഷ്ടാ വാനരേന്ദ്രേണ

സുഗ്രീവേണ മഹാത്മനാ |

ദശ കോട്ടഃ പ്ലവംഗാനാം
സർവാഃ പ്രസ്ഥാപിതാ ദിശഃ || 6.126.40 ||

തേഷാം നോ വിപ്രകൃഷ്ടാനാം
വിന്ധ്യ പർവതസത്തമേ |
ഭൃശം ശോകാഭിതപ്താനാം
മഹാൻ കാലോത്ത്യവർത്ത || 6.126.41 ||

ഭ്രാതാ തു ഗൃധ്രരാജസ്യ
സമ്പാതിർനാമ വീര്യവാൻ |
സമാഖ്യാതി സ്ഥ വസതീം
സീതാം രാവണമന്ദിരേ || 6.126.42 ||

സോഹം ദുഃഖപരീതാനാം
ദുഃഖം തജ്ജ്ഞാതിനാം നുദൻ |
ആത്മവീര്യം സമാസ്ഥായ
യോജനാനാം ശതം പ്ലുതഃ |
തത്രാഹമേകാമദ്രാക്ഷ -
മശോകവനികാം ഗതാം || 6.126.43 ||

കൗശേയവസ്ത്രാം മലിനാം
നിരാനന്ദാം ദൃഢവ്രതാം |
തയാ സമേത്യ വിധിവത്
പൃഷ്ട്വാ സർവമനിന്ദിതാം || 6.126.44 ||

അഭിജ്ഞാനം മയാ ദത്തം
രാമനാമാംഗുലീയകം |
അഭിജ്ഞാനം മണിം ലബ്ധ്വാ
ചരിതാർഥോഹമാഗതഃ || 6.126.45 ||

മയാ ച പുനരാഗമ്യ
 രാമസ്യാക്ലിഷ്ടകർമണഃ |
 അഭിജ്ഞാനം മയാ ദത്ത -
 മർചിഷ്മാൻ സ മഹാമണിഃ || 6.126.46 ||

ശ്രുത്വാ താം മൈഥിലീം രാമ -
 സ്ത്യാശശംസേ ച ജീവിതം |
 ജീവിതാന്തമനുപ്രാപ്തഃ
 പീത്വാമൃതമിവാതുരഃ || 6.126.47 ||

ഉദ്യോജയിഷ്യന്നുദ്യോഗം
 ദധേ ലങ്കാവധേ മനഃ |
 ജിഹ്വാംസുരിവ ലോകാന്തേ
 സർവാൻ ലോകാൻ വിഭാവസുഃ || 6.126.48 ||

തതഃ സമുദ്രമാസാദ്യ
 നലം സേതുമകാരയത് |
 അതരത് കപിവീരാണാം
 വാഹിനീ തേന സേതൂനാ || 6.126.49 ||

പ്രഹസ്തമവധീന്നീലഃ
 കുന്ദകർണം തു രാഘവഃ |
 ലക്ഷ്മണോ രാവണസുതം
 സ്വയം രാമസ്തു രാവണം || 6.126.50 ||

സ ശക്രേണ സമാഗമ്യ
 യമേന വരുണേന ച |
 മഹേശ്വരസ്വയംഭുഭ്യാം
 തഥാ ദശരഥേന ച || 6.126.51 ||

തൈശ്ച ദത്തവരഃ ശ്രീമാ -

നൃഷിഭിശ്ച സമാഗതൈഃ |

സുരർഷിഭിശ്ച കാകുത്സ്മോ

വരാൻ ലേഭേ പരന്തപഃ || 6.126.52 ||

സ തു ദത്തവരഃ പ്രീത്യാ

വാനരൈശ്ച സമാഗതൈഃ |

പുഷ്പകേണ വിമാനേന

കിഷ്കിന്ധാമഭ്യുപാഗമത് || 6.126.53 ||

താം ഗംഗാം പുനരാസാദ്യ

വസന്തം മുനിസന്നിധൗ |

അവിഷ്ഠനം പുഷ്യയോഗേന

ശ്യാ രാമം ദ്രഷ്ടുമർഹസി || 6.126.54 ||

തതഃ സ വാക്യൈർമധുരൈർഹനുമതോ

നിശമ്യ ഹൃഷ്ടോ ഭരതഃ കൃതാഞ്ജലിഃ |

ഉവാച വാണീം മനസഃ പ്രഹർഷിണീം

ചിരസ്യ പൂർണഃ ഖലു മേ മനോരമഃ || 6.126.55 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

യുദ്ധകാണ്ഡേ ഷഡ്വിംശത്യധികശതതമഃ സർഗഃ ||